

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26.—
za pol leta	" " 13.—
za četrt leta	" " 6-50
za en mesec	" " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej	K 22-40
za pol leta	" " 11-20
za četrt leta	" " 5-60
za en mesec	" " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Aneksijska debata

v kranjskem deželnem zboru.

GOVOR POSL. DR. ŠUSTERŠIČA.
(Konec.)

Prihodnost Bosne in Hercegovine. — Trializem.

Preidem k nadaljni točki, ki je: prihodnost teh provinc. Gospoda moja! Jaz stojim na stališču trializma. Po mojih mislih je ideja trializma sicer ideja, glede koje izvršitve bo še treba premagati mnogo ovir in težav, ampak vendar — zdi se mi realna politična ideja; zdi se mi, da je izvršljiva, čeprav ne od danes do jutri. Jaz podpisem z veseljem besede gospoda predgovornika, da se v politiki le to doseže, kar se more doseči. Zato pa moramo, ako hočemo trializem, to je, ako hočemo priti do tega, da se poleg avstrijske in ogrske države dvigne kot enakopraven faktor tudi jugoslovanska država, v enem oziru na jasnem biti, namreč v tem, da moramo potom hladne, pametne politike pripravljati tla za izvršitev teh idej. To ne pomaga nič, če še tako lepo govorimo o tej stvari; tu treba delati in računati z vsemi posameznimi faktorji, ki pridejo v tem oziru v poštev.

Gospoda moja! Ideja trializma tudi nemški politikom ni več tako tuja, kakor jim je nekaj bila; rekel bi, ni jim več tako zoperna. Gospoda moja, ne samo v krščansko-socialni stranki, ki se je v državnem zboru po svojem govorniku princu Liechtensteinu izrekla za to idejo, ampak tudi v nemški liberalni stranki so moške, ki napredujejo, ki niso prespali zadnjega časa; tudi med njimi že mnogi uvidevajo potrebo, da se ta ideja izvrši.

Ožji in širši trializem.

Seveda treba ločiti ožji in širši trializem. Nemški politiki še niso prišli tako daleč, da bi uvidevali potrebo širšega trializma, tistega, ki zahteva združitev vseh jugoslovanskih dežel do Trsta do Drine ali pa še naprej. Gospoda moja! To je drug trializem, kakor tisti, za katerega se je izrekel voditelj nemške krščansko-socialne stranke in za katerega so neki voditelji

nemške liberalne stranke. Oni se omejujejo na Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino. Ako bi se trializem na ta način izvršil, potem nam nič ne koristi, ravno nasprotno, — nam je v škodo, ker bi se zopet del južnih Slovanov, ki nam je zdaj v ojačenje in oporo v Avstriji, odtrgal. Zato stojimo mi in »Narodna zveza« v državnem zboru na stališču širšega trializma, in le tisti širši trializem je v uprav vitalnem interesu naše monarhije.

Gospod predgovornik je povdarjal, da mora vlada priti, ki to izvrši. Gospoda moja! To je prešibek faktor. Vlada, in naj bo še tako parlamentarna, ni v stanu napraviti trializma. Mi moramo pomisliti, da imajo o tej stvari razne vlade govoriti; poleg avstrijske ima tudi ogrska nekaj besede in si prisvaja celo prvo državnopravno besedo.

Težave so velikanske, gospoda moja, in o tem si moramo biti na jasnem, da je ta ideja izvršljiva le v slučaju kakšne izvenredne evropske komplikacije, le v prav izrednih razmerah, le ob svetovno-zgodovinskih dogodljajih.

Pripravljajmo teren!

To nam pa ne daje pravice, da bi se postavili na stališče »kismet« in mirno čakali, da nam zreli sad pade v naročje. Mi moramo pripravljati teren. Dela je zadošti. Zato treba, da smo si glede smotra popolnoma na jasnem in da bo vse naše politično delovanje v vsakem oziru: v kulturno-gospodarskem in narodno-političnem — tako urejeno, da bo vsako politično dejanje, naj bo še tako malenkostno, samo po sebi služilo dosegu tega velikega smotra. Kajti, gospoda moja, če pridejo kaki velikii dogodiljaji — in evropska atmosfera je precej napolnjena elektrike — moramo biti pripravljeni, moramo takoj vedeti, katero stališče zavzamemo vsi kot en mož. (Odobranje.)

In tukaj moramo čisto hladno računati z realnimi faktorji, s katerimi imamo opraviti. Gospoda moja, tukaj pride polje, ki je precej delikatno. Ako vendar govorim o tej stvari, storim to, da ostanem zvest svojemu načelu, vedno in povsod to povedati, kar mislim in kakor sodim.

Nemčija.

Pri izvršitvi te ideje moramo tudi z Nemčijo računati. Prosmatrajmo stvar čisto hladnokrvno. In Nemčija, gospoda

moja, je imela tudi svoje sanje in je sanjala o mostu — v narodnem smislu seveda — ki bi peljal dol do Adrije. Res, ni še dolgo tega, ko so nemški politiki tako poveljevali celi evropski politiki, da je ta sanja imela mnogo za se, — vsaj veliko več, kakor velikosrbska. Razmere pa so se spremenile. Danes Nemčija ne preludira več v evropskem koncertu, ona je sedaj obkrožena. Malo prehitro je rastla in s tem zbudila nemir in nepokoj pri marsikom. Stopila je malo preveč v konkurenco, in pri tem je, da govorim s tovarišem dr. Kreckom, nastalo tudi nekaj umazane konkurence in nekoliko bojkota in takih prikazni. Na polju velike internacionalne politike stoji danes nekoliko osamljena, in posledica tega je, da je potisnjena v defenzivo, da mora braniti to, kar ima in da se mora odpovedati novim nadaljnim pridobitvam. Gospoda moja, to je dejstvo, katero se utajiti ne da. Nemčija mora postati zopet nekoliko bolj skromna, in v tem pogledu ji daje zadnji čas najboljši zgled njen cesar, kateri se je tudi nekoliko umaknil v ozadje . . .

Gospoda moja! Tak je danes politični položaj in meni se vidi, da se bo ta sistem entent razvijal še dalje, še bolj poglobil in utrdil in da bo Nemčija potisnjena še bolj v defenzivo. Sicer je dosti močna, da brani, kar ima; nima pa več moči, da bi še kaj pridobila, — vsaj pričakovati moramo, da je nima. In stvari se razvijajo sedaj vse drugače, nego se je mislilo pred desetimi leti.

Jugoslovanski življ gre kvišku.

pridobiva čedalje več veljave, se čedalje bolj upošteva, in če tudi le počasi — kakor v svetovni zgodovini kakšna resnica le počasi prodira — prodira tudi sedaj resnica, da je vprašanje jugoslovansko postalo obenem vprašanje habsburške velesile. (Pritrjevanje.)

In to je tista točka, gospoda moja, katera nam daje moč, katera nam daje upanje za prihodnost, katera nas opravičuje, da ni naivnost za Jugoslovana, ako računamo s trializmom. (Pritrjevanje.)

Gospoda moja! Pravim: vprašanje velesile habsburške je jugoslovansko vprašanje. Od srečne rešitve jugoslovanskega vprašanja za Avstrijo in po Avstriji je odvisno gospodstvo naše dinastije na jadranskem morju, od tega je odvisna po-

zicija naše države na Balkanu. Kam pa je mogoča kaka ekspanziva habsburške velesile? Ali je mogoča proti Nemčiji, ali proti Italiji? Ne, gospoda moja! Mogoča je samo na eno stran: na Balkan je mogoča in po jadranskem morju.

Sporazum z Nemci.

Gospoda moja! To so tista dejstva, katera nam lahko dajejo pogum. Nemčija je potisnjena v defenzivo, in lahko se stvari še razvijejo tako, da bo Nemčija še vesela jugoslovanske države. Nemštvo bo morebiti še rabilo kak »pufer« med nemškim in romanskim rodod, in ako nam je mogoče sporazumeti se z Nemci, se bomo sporazumeli. Jaz sem prvi pripravljen, tistim delom nemškega naroda, razpršenim med Jugoslovani, garantirati pravice in obstoj med nami za vedno bodočnost, ako stopijo na isto stališče, ki ga imenujemo širši trializem. Jaz pravim, da je to realna možnost in se te možnosti radujem. Momenta izvršenja tega ne ve nihče. Lahko pride položaj za izvršljivost kmalu, lahko traja do tega še mnogo let.

Ako pomislimo, gospoda moja, v kakem stanu je je bila Ogrska leta 1848., ko je ruski general sporočil našemu cesarju: »Ungarn liegt zu Füßen Eurer Majestät!« in ako pomislimo, kaj je bilo 19 let pozneje, ko je cesar prisegel kot ogrski kralj, — vidimo, kako hitro se izpreminja tudi politično življenje, ne samo fizično, kako vsak dan kaže novo sliko, kako hiti dogodek za dogodkom; in ako vse to upoštevamo, lahko pride tisti čas prej kakor mislimo. Pa tudi, ako računamo, da pride oni veliki moment samostojnosti jugoslovanstva še le čez sto ali dvesto let, zaradi tega ne smemo omahovati, ne smemo opustiti, da delamo za to idejo. Potomcem moramo še tudi nekaj dela zapustiti, ko se vležemo z zavestjo v grob, da smo storili svojo dolžnost, da smo ustvarili podlago, na kateri lahko naši potomci naprej delajo.

Francoski pesnik pravi svoji hčeri:

Nul n' est heureux, nul n' est triomphant —
L'heure est pour tous une chose incomplète.

(Nihče ni srečen, nihče ni triumfator — ura je za vse nepopolna stvar.)

Gospoda moja! Naša ura je nepopol-

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M.
(Dalje.)

XXVII. POGLAVJE.

Pijastri.

Z ozirom na poševni položaj ladje so visele jambore daleč ven nad vodo in s svojega stališča na drogu nisem imel pod seboj drugega, kakor gladino zaliva. Hands, ki ni bil tako visoko gori, je bil seveda ladji bližje in je padel bližje proti ladji v morje. Sredi pen in krvi je prišel še enkrat na površje ter se nato potopil popolnoma. Ko se je voda umirila, sem ga mogel videti ležati na čistem, svitem pesku v senci ladje. Ribe so plavale mimo njegovega trupla. Včasih se je vsled gibanja vode zdelo, kakor da se je malo premikal, kakor da bi hotel vstati. Vendar je bil mrtev, ker je bil ustreljen in utopljen in bo sedaj ribam v živež prav na istem mestu, kamor je hotel vreči mene.

V trenutku, ko sem spoznal vse to, se me je polotila neka slabost, omotica in strah. Kri mi je tekla čez hrbet in prsa.

Sablja, ki me je držala za ramo k jambori, me je pekla kakor razbeljeno železo, vendar niso bile te bolečine, ki so me mučile, kajti zdelo se mi je, da jih moram brez vsakega mrmranja prenašati; bil je strah, da ne bi padel s svojega mesta doli v ono mirno zeleno vodo poleg krmarjevega trupla.

Z obema rokama sem se oprijemal, da so me nohti boleli in zaprl sem oči, kakor da bi hotel zakriti nevarnost. Polagoma sem se zopet zavedel, utripanje moje žile je postalo navadno in zopet sem bil v oblasti samega sebe.

Moja prva misel je bila odstraniti sabljo; ker pa je ali premočno tičala v le-su ali so me pa moji živci pustili na cedilu, sem se močno stresel in opustil nameru. In čudno, ravno to tresenje mi je pomagalo. Sablja je namreč malo popustila ter me držala skoro samo za kožo, in moje trepetanje me je odtrgalo od nje. Seveda je kri sedaj močneje tekla, toda bil sem zopet prost in se samo za suknjo in srajco držal jambore.

Hitro sem potegnil in odtrgal tudi to in potem po vrveh na drugi strani splezal zopet na krov. V svojem strahu se nisem za nič na svetu upal na levo stran, ki je visela nad morje in kjer je padel Hands.

Šel sem v spodnje prostore ladje in storil za rano vse, kar sem ravno mogel;

močno me je bolela in še vedno zelo krvavela, vendar ni bila niti globoka niti nevarna ter me ni ovirala, ako sem rabil svojo roko. Nato sem se ozrl okoli sebe in ker je bila ladja takorekoč moja last, sem začel misliti na to, da odstranim iz nje poslednjega potnika — mrtvega O'Briena.

Zvalil se je bil, kakor sem že omenil, proti ograji. V tej legi bi ga lahko odstranil in ker sem se žalostnih dogodkov tako privadil, da nisem imel nobenega strahu pred mrtvimi, sem ga zagrabil za telovnik kakor žakelj otrobov in ga z enim samim zamahom vrgel v morje. Z glasnim pljuskom je priletel doli; rdeča kapla mu je padla z glave ter plavala po vodi, in kakor hitro se je voda zopet umirila, sem videl, kako sta on in Izrael ležala drug poleg drugega in se v nemirnem gibanju vode premikala sem in tja. O'Brien je bil močno plešast, četudi je bil še mlad. In tam je ležal s svojo plešasto glavo preko kolenu moža, ki ga je umoril, in brze ribe so plavale sem in tja med obema.

Sedaj sem bil sam na ladji; pritok se je ravno končaval. Solnce je bilo že tako blizo zatona, da so začele sence smerek na zapadnem obrežju segati že naravnost preko sidrišča in so tvorile razne slike po ladji. Večerni veter je potegnil, in akoravno je gora z dvema vrhoma na vzhodni

strani varovala ladjo, so vseeno vrvi zvižgale in ohlapna jadra so ropotala.

Spoznal sem, da je to nevarno za ladjo. Mala sprednja jadra sem kmalu zavil in vzel doli na krov; toda z glavnim jadrom je bila stvar težja. Seveda ko se je ladja nagnila, se je drog zazibal preko krova in njegov konec in nekoliko jader se je celo potopilo pod vodo. Zdelo se mi je, da je postala s tem stvar še bolj nevarna; vendar je bila napetost tako velika, da sem se skoro bal vmešavati. Tedaj sem izvlekel svoj nož in porezal vrvi. Gorenji del je padel na mestu doli in velik balon prostega platna je plaval po vodi; ker pa vkljub vsemu naporu nisem mogel odstraniti glavnih vrvi, je bilo to vse, kar sem mogel storiti. V ostalem pa se je morala »Hispaniola« zanesti na svojo srečo, kakor jaz.

Splezal sem naprej in pogledal preko ograje v morje. Zdelo se je zelo plitvo, in držeč se odrezane vrvi z obema rokama radi večje varnosti sem se spustil počasi raz krov. Voda mi je segala komaj do pasa; pesek je bil trden in pokrit z valovitimi progami, in pogumno sem šedel proti suhemu ter pustil »Hispaniolo« za seboj; ležala je po strani, njena glavna jadra pa so široko razprostrta plavala po zalivu. Skoro v istem času je solnce zašlo in veter je šumel skozi zibajoče se smereke.

na, ampak v grob gremo s prepričanjem, da smo storili svoj dolžnost!

(Burno odobravanje.)

Dr. Triller.

Narodnonapredna stranka je hvaležna S. L. S., ker je dala priliko, da tudi narodnonapredni poslanci precizirajo svoje naziranje. Nič ne pretiravam, da dolže narodnonapredno stranko veleizdajalstva. Iz ekspozicije deželnega predsednika se vidi kot bi narodnonapredna stranka ne bila patriotska, kar odločno zavrača. Pozdravlja posestrime Bosance in Hercegovce.

Baron Schwegel.

V berolinski pogodbi se je mislilo le na aneksijo. Po sv. štefanskem miru so nameravali obkoliti Avstrijo in jo izločiti od Balkana. Da se to prepreči, je poskrbela Avstrija v dogovoru, da se brez nje ne sme na Balkanu nič izpremeniti. V Berolinu inaugurirana politika, da zažabi Avstro-Ogrska kolikor mogoče velik vpliv na gospodarski in kulturni razvoj na Balkanu, se, žal, ni izpeljala, ker so zvezali Bosno gospodarsko s severom (Medklic: Z Budimpešto!), namesto z Dalmacijo. Če so nastale ob aneksiji težkoče, so nastale zaradi tistega ominoznega zapisnika, za katerega pa govornika ne zadene nikakr krivda. V težavnem sedanjem času nam je stala Nemčija na strani kot zvesta zaveznica. Angleška nastopa proti nam z gospodarskega stališča, dasi je bila leta 1878. za aneksijo. Čudno, da diplomati tako radi pozabljajo. Taka politika je ilojalna. Nismo bili obvezani, da damo kako kompenzacijo, ker smo vtaknili nad 600 milijonov kron v okupacijski deželi, a nastopiti se je moralo hitro vsled bojkota. Srbija je dolžna Avstriji hvaležnost. Avstrija je zapovedala Bulgariji stoj in nakažala Srbom v berolinski pogodbi gospodujoče stališče. Govornik končno izjavlja, da se ne zavzema za trializem. Avstrija kot vevlast mora čuvati obstoječa državna telesa, ki morajo ostati nedotaknjena, kar zahteva realna politika. Govornik predlaga končno resolucijo, da naj vrne Ogrska Kranjski Zumberk in Marindol.

Dr. Tavčar

se peča s Schweglovim govorom, o katerem pravi, da se iz njega nič ne izve. Pozdravlja trializem in želi, da bi ga še mi doživeli. Napada zvezo z Nemčijo in želi, naj ne nastane v Bosni in Hercegovini nova Lombardija. Z evropske konference, do katere gotovo pride, naj bi ne odšli Srbi in Črnogorci s krvavečo rano. Želi, naj bi bila Avstrija velikodušna.

(Dalje.)

Edinstvo slovenskih dežel in Napoleonova Ilirija.

(Predavanje »Leonove Družbe«, 20. jan.)

Včerajšnje drugo predavanje »Leonove Družbe« je imelo skoraj slavnosten značaj. »L. D.« je s tem predavanjem pokazala, da res goji pravo znanost, ki je poklicana, da s svojimi idejami kaže pot narodnim težnjam. Občinstvo pa je pokazalo nepričakovano veliko zanimanja, gotovo doslej še nobeno predavanje »L. D.« ni bilo tako obilno obiskano. Med poslušalci so bili najodličnejši zastopniki našega svetnega in duhovskega razumništva, na čelu knezoškof.

Letos — tako je izvajal predavatelj, profesor dr. Gruđen — praznujemo znamenito stoletnico Napoleonove Ilirije (1809—1813), ko je bila uresničena politična vzajemnost slovenskih in hrvatskih dežel; a uprav letos se pripravlja tudi važna izprememba v upravi jugoslovanskih dežel, zato nas tem bolj zanima, kako so se v prejšnjih stoletjih snovale in menjale politične skupine jugoslovanskih, posebno slovenskih pokrajin. V VII. in VIII. stoletju je bilo slovensko vse obširno ozemlje med Donavo, izlivom Save in beneško planjavo ob Padu; imenovalo se je Slovenija — Sclavinia. To ni bila enotna država, ampak cela vrsta neodvisnih držav — župe in vojvodstva. V VII. stoletju je kralj Samo te države združil v mogočno, a kratkotrajno državno enoto. Karol Veliki je dal slovenskim deželam določnejšo in strožjo politično obliko. Tako je nastala Karantanija, ki je v X. stoletju segala od Donave do Pada. To je bila zlata doba slovenskih koroških vojvod. Ko so v XI. stoletju ponehali mažarski napadi, je Karantanija izgubila svoj strateški pomen; njena politična skupnost je začela razpadati. V XV. stoletju se je začela pod vladno celjskih grofov snovati jugoslovanska politična enota. Celjski grof Herman (1358-1445) je v začetku XV. stoletja združil pod svojo oblastjo večino slovenskih dežel, Hrvatsko in del Bosne. Urh II. se je ponosno imenoval ban Hrvat-

ske in Dalmacije; da bi še bolj razširil in okrepil jugoslovansko politično skupnost (proti Turkom) je sklenil rodbinske zveze s srbsko kraljevo rodovino. A nasilna smrt l. 1456. je pokopala njegove velike načrte. Vse te dežele so sedaj pripadle Habsburžanom, ki sicer niso pospeševali jugoslovanske vzajemnosti, a skupna turška nevarnost je še vedno družila Slovence in Hrvate. Med l. 1456—1809 je postala Kranjska neko središče, okoli katerega so se zbirale sosednje dežele. S Kranjsko je bilo do XVIII. stoletja združeno Primorje, Istra, Reka in Trst (do XVII. stoletja). — Dne 14. oktobra l. 1809. so prišle slovenske dežele pod Napoleonovo oblast. Napoleon je južno Koroško, spodnje Štajersko, Kranjsko, Goriško, Hrvatsko in Dalmacijo združil v kraljestvo Ilirijo. Jugoslovanska državna enota je oživela. Za Napoleona niso bili merodajni narodno-kulturni, ampak trgovski in strateški oziri. Kakor pod Karolom Vel. tako je tudi sedaj jugoslovanska politična skupina tvorila most med vzhodom in zahodom ter služila kot nekaka vojaška krajina v obrambo vzhodnih mej mogočnega cesarstva. Francoska vlada je iz političnih ozirrov podpirala razvoj narodne kulture; slovenščina je bila učni jezik v ljudskih šolah in gimnazijah, v Ljubljani pa je bilo vseučilišče — école centrale (académie). L. 1813. L. 1813. je Ilirija razpadla, a l. 1818. jo je Avstrija zopet obnovila (s severno Koroško, a brez južne Štajerske). Tudi ta politična skupina je sama po sebi pospeševala napredek narodne kulture in jugoslovanske kulturne edinosti (ilirizem!); le žal, da je leta 1849 razpadla.

To sicer stara zgodovinska dejstva, a v tej celoti žal mnogo premalo znana. V luči najnovejših dogodkov pa dobivajo zgodovinski dogodki novo življenje in nov pomen. Zgodovina nas uči, da dež. meje niso stalne. Veliki zgodovinski dogodki so ustvarjali jugoslovansko politično skupnost; državniška modrost je podpirala slovensko - hrvatsko kulturno vzajemnost. Tudi najnovejši dogodki sami silijo k obnovitvi jugoslovanske politične skupine in k izpolnitvi jugoslovanskih teženj.

Tudi Avstrija mora uvideti, da je združena Ilirija najkrepkejša opora avstrijski državni misli, saj, kakor je dejal že Vodnik, »Ilirija v srcu Evrope leži!« Srce, ki daje življenje celemu organizmu, spaja medseboj njega najvažnejše dele in ga presnavlja. Most med zapadom in vzhodom, ključ do Balkana, to je Ilirija, v tem njen pomen. Ako hoče Avstrija slediti svojemu zgodovinskemu in civilizatoričnemu zvanju, mora oživeti, čeprav v nekoliko drugačni, današnjim narodnostnim razmeram primerni oblikistaroSlovenijo, Karantanijo, mogočno vladavino celjskih grofov, Napoleonovo Ilirijo! Natorni razvoj stvari, narodnostne in jezikovne razmere, geografska lega, ekonomski interesi in smer Avstrije kažejo proti — neodvisni državnopravni skupini jugoslovanskih dežel, proti oživljeni Iliriji!

RUSIJA.

Car odstrani vse, kar ga nadleguje. — Stolypinovo stališče omajano. — Odkrita nova zarota.

Car je ob novetnem sprejemu izjavil, da je bilo leta 1908 trdo za Rusijo, a hoče dokazati, da bo novo leto drugačno kakor minulo. Končal bom vse, kar me nadleguje in kar mi je napoti. — Stolypinovo stališče je zelo omajano, kar skiepajo, ker ni bil ob Novem letu odlikovan. — Policija je zaprla 28 revolucionarjev, ki so nameravali usmrtiti visoke osebe.

Prepovedani shodi.

Vlada je prepovedala v Lizboni in v Oportu 400 shodov, ki so jih sklicali republikani.

JAPONCI V SEVERNI AMERIKI.

Roosevelt pozivlja Kalifornijane, naj bodo prijazni z Japonci. Japonski poslanik se je pritožil, ker Kalifornija v svoji postavodaji nastopa proti Japoncem.

TURČIJA.

Protivavstrijski bojkot. — Krečansko vprašanje. — Grki se upirajo Turkom. — V Mali Aziji vre. — Aneksija Bosne in Hercegovine v turškem državnem zboru.

Danes po carigrajskih poročilih preneha bojkot proti avstrijskemu blagu. — »Ikdam« izjavlja, da Turčija ne odstopi Krete za denarno odškodnino. — Carigrajski patriarh je naročil solunskemu škofu, naj se Grki z vsemi silami upro turškemu učnemu jeziku po grških šolah. — V Smirno so iz Soluna poslali nujno batalion vojakov, ker v Mali Aziji zelo vre. — Turški državni zbor se bo pečal z aneksijo Bosne in Hercegovine, ko mu predlože sporazumni zapisnik.

HRVAŠKO - SRBSKA KOALICIJA RAZPADA.

V nasprotju s hrvaškimi koalicijskimi listi brzojavljajo dunajskemu listu »Vater-

land«, da hrvaško - srbska koalicija razpada in sicer zaradi veleizdajniškega procesa, ki bo dokazal, da so Srbi v resnici težili za tem, da Hrvaško odtrgajo od monarhije in jo posrbijo. Baje bodo po procesu iz koalicije izstopili vsi lojalni Hrvati pravaši.

Dnevne novice.

+ **Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico** so razpisane na dan 28. januarja. Več današnji oglas. Danes se volivcem dostavljajo glasovnice. Predsednik trgovske in obrtne zbornice Lenarčič si je dovolil čeden volivni manevar. Z glasovnicami dobivajo volivci tudi pisma predsednika trgovske in obrtne zbornice, v katerih jih v imenu nekega »narodnega volivnega odbora«, za katerega mi nič ne vemo in je skoro gotovo skrit v — trgovski in obrtni zbornici, poziva, naj podpisane glasovnice kar njemu pošljejo pod priloženo markirano kuverto. Gospod Lenarčič mi loži: »Blagovolite takoj prejeto glasovnico podpisati in jo poslati takoj v priloženi kuverti z legitimacijo vred, ne da bi kaj odtrgali od prejetih listine. Glasovnico je podpisati na oni strani, ki ima zgoraj napis »Izkaznica«, in sicer je pristaviti podpis spodaj na onem mestu, ki je označeno s »Podpis za volivca«. Ženske, ki imajo volivno pravico, ne podpisujejo glasovnic, marveč jo mora v takem slučaju podpisati kak moški, ki ji celo stvar vodi ali pa ji pomaga pri kupčiji, in pristaviti poleg podpisa besedo: opravi-telj. Če kdo ne zna pisati, naj ga podpiše kdo drugi, on sam se podkriža, treba pa je, da v takem slučaju podpišeta dve priči. Imen kandidatov ni treba vpisati v glasovnico, storil bo to kar »odbor«. — Tako gospod Lenarčič v svojem pozivu. Gosp. Lenarčič pravi v pozivu, da se to vrši v namen, da se volitve vrše »složno«, pri tem je pa sam postavil kandidate, ki so njemu ljubi, ne da bi imel za to kakega pritrdila od naše strani. Očividno je to voliven manevar, ki ima tako čuden značaj, da je častna dolžnost volivcev, ga zavrniti s tem, da pozive in kuverte g. Lenarčiča zavrzajo.

+ Ministrstvo za »Südmarko« ? !

Nemški minister-rojak Schreiner je bil preteklo nedeljo v Gradcu, kjer se je udeležil seje »Südmarke«. Schreiner je tu gotovo iskal navodil, kako bi se s pomočjo njegovega ministrstva dalo pomagati stremljenjem »Südmarke«. Upravičena je torej bila tozadevna interpelacija dr. Benkoviča, dr. Korošca in Grafenauerja. Kako pride avstrijski minister, četudi nemški minister-rojak, do tega, da izrablja svoje mesto kot agent »Südmarke« ? Tega ne bomo trpeli in naj »Grazer Tagblatt« vsak dan tako kot danes radi včerajšnje interpelacije vpije o »Slovenische Frechheit«. Ta »Tagblattova« besnost le dokazuje, da smo zadelj v živo. — Kako naj bi to žalostno predrznost ministra Schreinerja označili? Član vlade, ki ji je najvišja dolžnost stati nad strankami, se udeležuje posvetovanj, kojih poglavitni namen je raznarodevati slovenske pokrajine, potujčiti našo deco in naseljevati na dedščini naših očetov luterance iz Nemčije. Pač ima nemški minister dolžnost varovati nemške interese, ki varstva ne potrebujejo, nima pa pravice podpirati nemška bojna društva, ki imajo na svojem programu in tudi ne tajijo ponemčevanje in razlaščenje Slovencev. Ne samo da te pravice nima, temu s tem kruto krši zakon, podira zupanje v vlado in je nevreden svojega mesta! Ker pa šef vlade to početje mirno gleda, se zopet kaže, kako da je ravno v Avstriji vlada tisti faktor, ki v prvi vrsti skrbi za to, da narodnostni boj ne poneha in razdraženost narašča. Italijani so preprečili, da ni Schreiner prišel v Trst kovat nemško-nacionalne naklepe, ravnotako imajo naši poslanci dolžnost, da pokažejo nemškemu ministru, do kam sme segati njegov delokrog! Minister za Nemce ne sme biti minister proti Slovincem! Drugače se zna zgoditi, da bo vlada še britko čutila, kedaj in kako je zatirala tisti narod, ki med vsemi avstrijski narodi najbolj umeva in čuva interese celokupne države, pa za to dobiva, kakor se vidi, le brec!

+ **Kdo je pozval vojaštvo?** Današnja uradna »Ljubljanka« objavlja glede na Hribarjevo torkovo izjavo z ozirom na vojaško asistenco: »Glede na zahtevo po vojaški asistenci je župan v svoji izjavi pozabil navesti, da je 19. septembra doigo časa pred popoldanskim razgovorom z deželnim predsednikom, približno ob 2. popoldne, spontanno telefonično predlagal, naj se zvečer postavi vojaštvo v bližini nemške kazine in predlagal tudi, kako naj se vojaštvo razpostavi. Utemeljeval je to, češ, da bo zvečer mogoče po cestah živahnejše in ni izključeno, da se kaj pri-peti. Ko so se določale varnostne odredbe

za večer 19. septembra, se je primerno oziralo na telefoničen županov predlog. Pri popoldanskem, večkrat omenjenem pogovoru z deželnim predsednikom je župan obnovil svoj predlog, nakar je bil opozorjen, da odredb v slučaju nevarnosti zbiranj ne bo mogoče omejiti zgolj na nemško kazino, marveč se bodo morale razširiti na poslopja, ki so bila v nevarnosti minuli večer. Nesoglasje med izjavo barona Schwarzar in ekspozicijem župana Hribarja je po tej uradni izjavi še večje, ker baron Schwarzar odločno izjavlja, da je župan Hribar »spontan telephonisch dem Landespräsidium die Aufstellung von Militär in der Nähe des deutschen Kasinos für den Abend und die Art dieser Aufstellung vorgeschlagen«. Po Schwarzarovem je župan Hribar sam iz lastnega nagiba telefonično predlagal uporabo vojaštva, Hribar pa trdi v svojem ekspoziciji, da je predlagal kordon pri kazini šele pri popoldanskem razgovoru zato, da uporabo vojaštva omeji. Besedo ima zdaj župan Hribar.

+ **Ljubljanska občina pod nadzorstvom.** Nemški listi poročajo, da je sporočil pismeno dežel. predsednik baron Schwarzar županu Hribarju, da od torka naprej pošlje k občinskim sejam vladnega zastopnika. Nadalje poročajo nemški listi, da ni bil še nikdar odposlan k sejam ljubljanskega občinskega sveta kak vladni zastopnik. Poročila nemških listov niso točna. Pismo županu je le naglašalo, da je designiran v smislu § 82. občinskega reda vladni svetnik Kremenšek, da se kot zastopnik deželne vlade udeleži občinske seje. Tudi ni res, da ni bil še nikdar navzoč pri ljubljanskih občinskih sejah vladni zastopnik. Že Hein je svoičas poslal k neki seji ljubljanskega občinskega sveta svojega zastopnika, katerega je ob tisti priliki zasebno pozdravljajl dr. Tavčar, češ, da so vladni zastopniki redki gosti sej ljubljanskega občinskega sveta.

+ **Župnik Ivan Zupanič utonil v Krki.** O tem se nam še piše iz Žužemberka: Veleč. g. Ivan Zupanič, župnik v Šmihelu, je v torek popoldne prišel v Žužemberk po opravkih. Proti sedmi uri zvečer se je hotel vrniti domu, sedel je na sani in hlapec je pognal. Koncem trga pa je iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov konj nenadoma skočil na levo pod cesto. Prepad pod cesto je na mestu nesreče grozen. Kakor bi trenil, je konj s sanmi, župnikom in voznikom šinil v Krko. Voznik se je rešil, konj je na drugi strani Krke prišel na suho brez sani, župnika pa ni bilo nikjer. Ljudje so hitro prišli s svetilkami in okrog dve uri iskali župnika. Toda kalna, od južnega snega narasla voda in temna noč sta vse iskanje napravila brezuspešno. V sredo jutro okrog sedme ure so šele našli v sanjках mrtvo truplo na slapu v Žužemberku. Truplo se je začasno prepeljalo v mrtvašnico v Žužemberk, v četrtek se prepelje v Šmihel, kjer bo v petek ob 10. uri pogreb. Včeraj smo brzojavko o pogrebu prepoznali dobili. — Pokojni župnik je bil dobra, blaga duša. Četudi je nekaj premoženja podedoval, vendar je njegovo življenje bilo nad vse priprosto in skromno. Radi tega so ga tudi vsi spoštovali. Zadnji čas so bile vse njegove misli v zidavi nove župne cerkve. Vse svoje dušne in telesne moči je posvetil v to, da bi sezidal lep hram božji. In ne brez uspeha. V kratkem času je spravil stavbo pod streho, sedaj se že za silo opravlja služba božja v novi cerkvi, ki še ni povsem dodelana. Za sredo je hotel iti prosit v hinjsko župnijo hrastov za cerkvene klopi; toda božja volja je bila drugačna. Naša misel je, da kdor se toliko trudi za lepoto hiše božje, kakor se je pokojni župnik, da tega smrt se ne more imenovati nesrečna, če je bila tudi nagla. R. I. P.

+ **Za odpravo smodnišne zaloge na Ljubljanskem polju.** Poslanec dr. Ivan Šusteršič je 20. t. m. posredoval pri ministrstvu za deželno brambo, podmaršalu Georgiju, radi kmetijstvu sovražnih odredb pri smodnišni zalogi na Ljubljanskem polju. Podmaršal je obljubil, da se obrne takoj do vojnega ministra in mu priporoči spremembo v prilog potrebam kmečkega gospodarstva. Mi toplo pozdravljamo odločen korak dr. Šusteršiča proti novotarijam, ki jih je uvedla vojna uprava zadnje čase pri straženju smodnišnic, ki so velika ovira kmetu, a tudi v nadlego mirnih izprehajalcev.

+ **V sodnijski službi na Primorskem** se nameravajo, kakor čujemo iz zasebnih virov, nekatere važnejše osebnosti spremembe. Kakor se govori, je sodni nadsvetnik g. Mihael Gabrijelčič pri tržaškem nadsoodišču določen, da pride za predsednika okrožnega sodišča v Gorico. Sedanj predsednik okrožnega sodišča v Gorici nadsvetnik Cazačura bi v tem slučaju ko izboren jurist postal predsednik pomorskega sodišča v Trstu. Te govorice bilje žimo po dolžnosti časnika-jev.

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska plovarna

Telefon
št. 210.**G. AUER-jevih dedičev**
Ljubljana, Wolfove ulice štev. 12, Ljubljana

25-49 52-3

Priporoča s. v. nemu občinstvu in spošto-
vanim gostilničarjem svoje izborni**marčno pivo** v sodcih in
steklenicah**Iz politične službe.**

V sledečem ne bomo govorili o političnih konceptnih uradnikih, za katere zadostuje kvalifikacija, da je dotičnik le Nemec in po možnosti še baron. V mislih so nam pisarniški uradniki, naj se imenujejo kancelisti, oficijali ali okrajni tajniki. — Kakor znano, imajo po zakonu iz leta 1872. pravico do takih služb dosluženi podčastniki, vojaški certifikatisti.

Tu pa se je godilo pod baronom Heinom slabega spomina, da so tudi te službe dobivali razni importirani Nemci in protežiji brez ozira na to, da je bilo na razpolago dovolj in dobro kvalificiranih domačinov — Slovencev. Mi teh pisarniških mest nikakor ne smemo podcenjevati. Zlasti okrajni tajniki in prideleni kancelisti imajo izključno opraviti s strankami; pa tudi sicer ima starejši tajnik obsežnejšo prakso, kot pa kak mlajši baronski okrajni glavar.

Zahtevamo torej od deželne vlade, da podeljuje ta službena mesta le Slovincem, poleg tega pa le domačinom, ki poznajo razmere ljudstva, iz katerega sami izhajajo. Ravno ta mesec bo treba izpopolniti tako mesto, zato opozarjamo deželno vladu, da se pri imenovanju brezpogojno ozira le na slovenske prosilce. Umevno je seveda, da obdržimo to imenovanje v evidenci in bomo izprašali vladi vest, če zopet napravi kako nerodnost.

Pa ker smo že pri politični službi teh uradniških mest, moramo obenem pribiti, kako umazano skrbi država za te vrste svojih tlačanov.

Po celih deset let in tudi več običi uradnik v XI. plačilnem razredu, in ko jo slednjič srečno prikreva v X. razred, — pa je zrel za penzijo. V tem oziru je boljše celo v Galiciji in Bukovini. Seveda — za Slovence je vse dobro. Skrajni čas bi že bil, da se uvede tako kot pri sodiščih — tudi pri političnih oblastvih takozvano tretjinsko razmerje, da bo namreč vsaj tretjina te vrste uradnikov dosegla IX. razred. Pa to je najskromnejša zahteva; vsak bi moral doseči ta razred.

In pa ta birokraški politični cof! Tako zastarelega načina uradovanja, kot pri naši politični upravi, menda ni na celim civiliziranim svetu več, kot pri nas. To naravnost kriči po preureditvi!

Seveda bo treba tudi primerno pomnožiti osebje, ki je vedno enako, četudi se je delo tekom let podvojilo. V ilustracijo navajamo znane nam razmere pri okrajnem glavarstvu za okolico Ljubljano. Tam je edini pisarniški uradnik okrajni tajnik, ki ima pridelenega protokolista, 2. pis. oficijanta in enega pomožnega diurnista. In to je največje okrajno glavarstvo na Kranjskem. Vsak ve, da je nemogoče obvladati vse ogromno delo, — le vlada ne. In čudno! Mnogo manjša okrajna glavarstva imajo prideleno kancliste, — okr. glavarstvo v Ljubljani pa ne. Tu hoče vlada štediti, seveda zato, da more imenovati extra statum razne hofrate in nepotrebne deželne šolske nadzornike.

Opravičeno zahtevamo remedure, da-
lje preosnove — in pa, kar je glavno — slovenskih pisarniških uradnikov!

Državni zbor.

Dunaj, 20. prosinca.

Stara pesem.

Danes se je zopet sešla poslanska zbornica. Ostalo je vse pri starem. Vlada je začasna, niti uradniška, ker baron Bienenrth doslej ni še pridobil večjih strank za koalicijsko vladu. Dokler se pravna konferenca, ki jo sklicuje baron Bienenrth, ne zedini za »modus vivendi« na Češkem, je koalicijska vlada s Čehi sploh izključena. Med tem pa je izbruhnila še znana

poštna afera v Pragi. Vse nemške stranke so danes sklenile, da se ne udeležijo pravne enote, dokler ni končana najnovejša praška afera v smislu Claryjeve naredbe iz leta 1899. Češki radikali pa so vrnili povabilo k enketi, češ, da to vprašanje spada v delokrog češkega deželnega zbora. To so slaba znamenja za bodočnost, ko mora parlament rešiti jako važna vprašanja. Utegne se zgoditi, da vladar pokliče zopet stalno uradniško vladu na krmilo, kar mnogim ne bode všeč.

Tako bode zbornica nekaj dni zopet mlatila prazno slamo nujnih predlogov, ki niso niti nujni, niti resni, četudi načelno važni. Gotovo je načelno važno, da so na železniških postajah v krajih z mešanim prebivalstvom dvojezični napisi. To zahtevajo že prometne koristi. Toda z nujnim predlogom načelno vprašanje ni rešeno. Zgodi se lahko, da nujni predlog ne dobi dvetretjinske večine, in vlada ima vezane roke za bližnjo bodočnost. Danes zbornica ves ljubi dan razpravlja o treh nujnih predlogih glede na železnične napise ob lokalnih progah Mikulšovice-Rumburg in Toplice - Počiči. Češki poslanci zahtevajo češko - nemške, nemški poslanci izključno nemške napise. Doslej so govorili Buřival, Neumann, dr. Kindermann, dr. Bahradnik, Kotlař in pl. Stran-sky. Razprava pa ni omejena le na te napise, marveč se dotika sploh češko - nemškega spora. Psovke, zmerjanje, stare pogrebe fraze so navadni argumenti nemških radikalcev, krik, smeh in potrata časa so posledice takih razprav. Zato je pač že davno skrajni čas, da jezikovni zakoni rešijo vsaj načelna narodna vprašanja.

Izgredi na univerzah.

Jutri prideta na vrsto nujna predloga Mühlwerthov glede izgrediv na dunajski univerzi in Wolfov zaradi dogodkov v Pragi.

Ljubljanski dogodki.

Nadaljni nujni predlogi so Hribarjev o ljubljanskih dogodkih, Plojev in Roblekov o dogodkih v Ptuj in Celju. S tem v zvezi se bo razpravljalo tudi nujni predlog posl. Marckhla in tovarišev. To bo zopet zabava za občinstvo na galeriji! Vseh nujnih predlogov je menda še 12, ki jih zbornica težko reši ta teden.

Italijanska univerza.

Danes je vlada zbornici predložila načrt zakona, s katerim naj se na Dunaju ustanovi samostojna pravna fakulteta z italijanskimi predavanji. Körberjeva vlada je bila leta 1904 v načrtu določila sedež italijanske univerze v Roveredu. Temu so se uprli Nemci in Italijani in isto leto je prenehala italijanska pravna fakulteta v Inomestu vsled znanih izgrediv. Od novega leta 1906 imajo italijanski dižaki predavanja v svojem jeziku na graški univerzi. Sedaj se je vlada odločila, da ustanovi italijansko pravno fakulteto na Dunaju s 1. oktobrom 1909. Za letos bi znašali ustanovni in drugi stroški 77.000 K. V letošnjem proračunu je v ta namen na razpolago 44.000, ostalih 33.000 K bi vlada pokrila iz državne blagajne. Vladi je z ozirom na vnanji položaj mnogo na tem, da zbornica čimprej reši to vprašanje. Italijanski poslanci zahtevajo, da se v Trstu ustanovi njih pravna fakulteta. Ne bo do pa izvajali skrajnih posledic, ako dobe na Dunaju popolnoma samostojno fakulteto s pravico doktorskih promocij.

Pri tej priliki opozarjam na današnji uvodnik oficijoznega »Fremdenblatta« ki dokazuje, da Trst ni primerno mesto za italijansko visoko šolo. Trst ni čisto italijansko mesto. Okolica je skoraj čisto slovenska, pa tudi v mestu je velik del prebivalstva slovenski. »Slovenci imajo danes v Trstu 120 družtev, več denarnih zavodov, marljivo inteligenco in mnogo narodno organizovanega delavstva. Pri zadnjih državnoborskih volitvah so v štirih volivnih okrajih italijanski kandidatje do-

bili 7711 glasov, slovenski pa 3670. V okolici je bilo za slovenskega kandidata oddanih 4496 slovenskih glasov, nasproti le 714 italijanskih. Torej so imeli v Trstu in okolici Slovenci 8166 glasov, Italijani 8425.« Iz tega pa je jasno, da bi se italijanska fakulteta v Trstu ne vzdrževala brez vednih bojov s slovenskim dijaštvom, katero bi gotovo v velikem številu obiskovalo tržaško fakulteto. Sicer pa Trst tudi kot največje avstrijsko pristanišče ni primerno mesto za visoko šolo. Iz teh razlogov se je vlada odločila za Dunaj, kjer dobe italijanski dižaki tudi več učnih sredstev.

Nov rudarski zakon.

Vlada je danes zbornici predložila tudi načrt, s katerim se izpreminja zastareli rudarski zakon iz leta 1854. Glavni namen vladnega načrta je, da država omeji preveliko svobodo zasebnim podjetnikom v premogovnikih in varuje javne koristi svoje in prebivalstva. Da je to potrebno in koristno, nam priča velik krik premogovnih baronov à la Gutmann proti vladnemu načrtu.

Državnoborsko predsedstvo pri vladarju.

Podpredsednik Pernerstorfer se tudi z ostalim predsedstvom pokloni cesarju. Soc. dem. poslanci so se živahno posvetovali, če se sme Pernerstorfer pokloniti vladarju. Končno je obveljalo, da se pokloni.

AVSTRO-OGRSKA.**Spravna konferenca.**

Ni veliko upanja, da se vrši pravna konferenca med Čehi in Nemci, ki jo želi Bienenrth. Včeraj je izjavil Bienenrth, da predloži jezikovni načrt zbornici in češkemu deželnemu zboru, ne glede na to, kako se izjavi konferenca. Čehi zahtevajo, naj se uredi tudi jezikovno vprašanje na Nižjem Avstrijskem, na Moravskem in v Šleziji. »Den« poroča, da se gre Nemcem zdaj za to, da strmoglavijo Bienenrtha.

Ogrska ministrska kriza.

Na Dunaju sodijo, da nastane na Ogrskem ministrska kriza in da izstopi iz vlade Andrassy. Cesar poveri sestavo nove vlade Apponyiju ali pa Wekerlu. Mogoče postane minister Justh. »Magyar Hirlap« pa poroča, da Andrassyjeva demisijska ne bo povzročila krize, na katero najmanj misli Andrassy. Tudi ogrski uradni brzojav dementuje vsa poročila o krizi.

Debrecinska demonstracija.

Dne 14. aprila namerava posl. Nagy prirediti v Debrecinu demonstracijo v spomin sklepa ogrskega državnega zbora dne 14. aprila 1848, da zgube ogrski prestol Habsburžani, kar je predlagal Košut.

Proti Slovanom v Nemčiji.

Iz Vratislava poročajo, da na vzhodu Nemčije odpuste industriji in veleposestniki avstrijske slovenske delavce in najamejo ogrske, italijanske in srbske delavce.

Milan Kristič vstopi v avstrijsko armado.

Milan Kristič izjavlja, da niso resnična poročila, da je zapustil Budimpešto, ne da bi bil plačal hotelskih dolgov. Biva še v Budimpešti, študiral je elektrotehniko in vstopi v avstrijsko armado. Karagjorgjeviči ga vedno zasledujejo in mu strežijo po življenju. Pred dvema mesecema so mu oropali vse njegovo premoženje v Srbiji in zarubili njegova posestva.

SRBIJA.

Srbska ministrska kriza. — Srbska artillerija. — Odstavljena srbska konzula v Londonu in v Solunu.

Srbska ministrska kriza se je tako rešila, da je kralj odklonil demisijsko Velemirovičeve vlade in ji izjavil zaupnico. Trajna seveda ta rešitev ni, ker se z Velemirovičem ne strinja skupščina. — Vojni svet je dognal, da so nove topniške kroglice za

nič. Razpočijo, predno bi morale, celo v topu. Novi brzostrelni topovi so zato brez pomena. — Srbska vlada je odstavila srbskega podkonzula v Londonu Jovanoviča. Jovanovič bi bil moral naročiti vojne potrebe pri angleških tvrdkah, naročil jih je pa pri nemških iz osebnih interesov. Srbska vlada je zato odstavila Jovanoviča in stornirala vsa naročila v Nemčiji. — Srbski generalni konzul v Solunu Ljotić je odstavljen zaradi nerednosti pri računanju denarja za vstaške čete. Ljotić se hoče maščevati in izroči javnosti spise, ki bodo zelo kompromitirali prestolonaslednika in radikalno stranko.

Šivilje in učenke

156 3-1

za izdelovanje **finega perila** sprejme
Anton Šarc, Ljubljana Sv. Petra c. 8.

Ilustrovani ceniki zastoni in franko

Ilustrovani ceniki zastoni in franko

Marijin trg štev. 1.
Največja zaloga najfinejših barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve. Raznobarna kreda. Zlate in raznobarne bronce. Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij v listih. Štampilijske barve. Oglike za risanje. Raznobarne tinte in tuši. Silcarsko platno in papir. Paleta, škatiče za študije. Čopiči za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorice po najnižji ceni, najnovejši in moderne suhe, kemične, prstene in rudninske barve.

Priznana najboljši in najizdatnejše

oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje in hišne posestnike itd.

priporoča

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizararskega

lima po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukaturnega za podobarje in zidarje.

Ustanovljeno 1832.

Zahtevajte cenike!

Podružnice:

Praga z menjalcami: Graben 15. Mala stran. Mest. ulica 17. Baden, Brno, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Písen, Zvitava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10. Taborstrasse 4. III. Ungergasse 77 (vogal Rennwege). III. Löwengasse 27. IV. Wiedner Neuhofstrasse 12. V. Schönbrunnerstrasse 88 a. VI. Gumpendorferstrasse 22. VII. Mariahilferstrasse 70. VIII. Lerchenfelderstrasse 152. IX. Alserstrasse 32. XVIII. Währingerstrasse 82. XIX. Döblinger Hauptstrasse 83. XIX. Hauptstrasse 32.

Menjalnična delniška družba**„MERCUR“**

DUNAJ, I. Wollzeile 1.

Ak. kapital K 20.000.000. Res. zaklad K 8.000.000.

Najkulantnejši**:: nakup in prodaja ::**

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

:: Zamenjava in eskomptiranje ::

izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000! -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni,
ako težko dihate in se ponoči potite,
kaže to, da ste se

prehladili ali dobili influenco, vendar
utegnejo imeti tudi ti simptomi važen pomen.
Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke
in v Vašo korist rabite domače zdravilo

Örkeny-jev lipov med (sirup),
katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki.
Mnogo zahvalnih pism potrjuje ta izborni
učinek. Vzorčna steklenica **Örkeny-jev lipo-
vega medu** (sirupa) stane **K 3.-**, velika
steklenica **K 5.-**, 3 steklenice **poštne prosto**
K 15.- — po povzetju ali če se pošlje denar na-
prej.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:
Lekarna pri

'Apostolu', Budapešta, Josefsring 64.
Depot 30. 3058

Izmed najboljšega najboljši!

Da zadostim tudi najrazvnejšim zahtevam, sem vpeljal vrsto
pražene kave, ki presega v kakovosti, izdatnosti in aromi najboljše.
Ta kava je zmes najizbranejših vrst, najfinejšega proizvoda in nudi
"čudovito fino, aromatično in oživljajočo pijačo."
Z mlekom mešana tvori dober zajtrk in podlago k udobni malici,
Brez mleka kot „črna“ je prijeten zaključek vsake pojedine ali večerje; ima moč in oživlja.

Prva ljubljanska velika pražarna za kavo
Karol Planinšek
Ljubljana, Dunajska cesta, vogal Sodnijske ul.

3244 12 8

Žrebanje že danes zvečer. Jubilejne srečke

za vdovski in sirotinski zaklad „Eintracht“.
2200 dobitkov **1 krona** 2200 dobitkov

Glavni dobitek 25.000 kron vreden

Dobe se v c. kr. tobakarnah, loterijah, poštah,
menjalnicah i. t. d. 3489

Globin

najboljše in
najfinejše
čistilo za čevlje

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih, od
600 do 1000 litrov **proda po nizki**
ceni. Dobe se tudi sodi od 15 do
20 hektolitrov. 65 4

FRAN CASCIO

Šelenburgove ulice št. 6.

Otvoritev trgovine!

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najvljudneje naznaniti, da sem
dne 16. septembra 1908 izstopil iz tvrdke Franc Xav. Souvan, kjer sem
se pod vodstvom svojega pokojnega očeta, g. Franc Ksav. Souvana star.
trgovsko izobrazil in kjer sem bil pozneje več let kot družabnik in solastnik
udeležen, in da otvorim začetkom februarja 1909 v svojih lastnih pro-
storih **Mestni trg št. 22 in 23** manufakturno trgovino na
drobno pod protokolirano tvrdko

159 6-2

FRANC SOÚVAN, sin

Že 1. januarja 1909 **otvorjeni oddelek na debelo** pa se
nahaja začasno do preselitve **Pred škofijo št. I, II. nadstr.**

Ker se nahajam v jako dobrih kupčijskih zvezah, zagotavljam cenjeno občinstvo, da
bo moja nova trgovina ustrezala vsem zahtevam, ker bo opremljena z blagom od najbolj
priproste do najfinejše vrste, in ker bom gledal na strogo solidnost in nizke cene. — Dovoljujem
si torej izreči cenjenemu občinstvu pristržno zahvalo za v teku toliko let kot solastniku tvrdke
„Franc Xav Souvan“ izkazano mi zaupanje ter prosim obenem, da mi je ohrani v polni meri
tudi sedaj kot lastniku nove tvrdke. — Slednjič naznanjam slavnemu občinstvu, da sem se
ravnokar povrnil z Dunaja, kamor sem se podal v posebni skrbi za svoj oddelek na drobno.
Nakupil sem samo najnovejše in najboljše blago in prosim, da se cenjeno občinstvo izvoli
samo prepričati in me počastiti z obilnim nakupom.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Ksaver Souvan mlajši
lastnik tvrdke Franc Souvan, sin.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavratel „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

† **Poslanec Gostinčar** je vložil dve peticiji, eno vdov državnih uslužbencev za zboljšanje penzij itd., druga je pa pošt-nih uslužbencev v Ljubljani zaradi regu-lacije službe in plač. Vložil je tudi pred-log, da se nastavi cestarji stalno in da se jim dajo vse ugodnosti državnih služab-nikov. Predlog se je takoj izročil odseku za državne uslužbenke.

† **Iz deželne bolnice.** Kot sekundariji so vstopili v deželno bolnico gg.: dr. Aloj-zij Šlecht, dr. Emil Vašek in dr. Otokar Kočer.

† **Proti laški univerzi v Trstu** je pri-občil v raznih nemških listih oster članek nemški časnikarski odbor v Trstu.

† **Kanonično umeščen** je bil včeraj na župnijo Železniki č. g. Val. Marčič, do-zdaj župnik na Slapu.

— **Čudna kvalifikacija.** Za vodjo nove goriške deželne blaznice je določen zdrav-nik — specialist za oči — dr. Ernst Frat-nich, ki nima nobene druge kvalifikacije za to važno mesto, nego to, da je nečak deželnega glavarja Pajerja. To pa seveda zadostuje.

— **Česko veteransko društvo** v Rica-nu pri Pragi je sklenilo, da se društvo razpusti, obleke veterancev pa podarijo mestni občini za mestne pometače. Druga češka veteranska društva nameravajo po-snemati ricanske veterance.

C. kr. finančno ravnateljstvo za Kranjsko nam naznanja: C. kr. finančno ministrstvo je z odlokom z dne 20. januarja 1909 štev. 4607 dodatno k odloku z dne 23. decembra 1908 št. 91169 dovolilo, da se smejo **že pri-pravilne drozge iz suhih sliv še po dose-daj veljavnem načinu prekuhati.**

— **S pošte.** Višji poštni oficijal gosp. Anton Tomazin v Gradcu je dobil častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

— **Konferenca »Sodalitatis«** za rib-niško dekanijo bo prihodnjo sredo, dne 27. januarja, ob 10. uri v Ribnici.

Štajerske novice.

š **Za nemško uradništvo na Spodnjem Štajerskem.** Poslanec dr. Marchl v »Deutsche Wacht« obširno razpravlja o sred-stvih, kako ohraniti in razširiti nemško uradništvo na Spodnjem Štajerskem. Nemški uradniki morajo ustanoviti urad-niško organizacijo na narodni podlagi. Za naraščaj je treba skrbeti iz Gorenje Šta-jerske. Ker je poirk na srednjih šolah za Nemce nezadosten, pravi Marchl, se morajo vršiti kurzi za pouk slovenščine, kakršni se vrše za sodniške uradnike, tu-di za uradnike drugih kategorij. Ker bi vlada morda tega ne storila, naj se to sto-ri s privatnimi sredstvi. Ker često uradniki iz Gorenje Štajerske ne gredo radi na Sp. Štajersko, ker nimajo denarja, naj se na-pravijo v ta namen posebna podporna dru-štva, ki naj dajo nemškim uradnikom pod-pore pod pogojem, da ostanejo na Spod. Štajerskem in da se priuče slovenščine.

š **»Marburgerca«** z dne 19. jan. je bila konfiscirana.

š **Imenovan** je župnikom na novo-ustanovljeni župniji sv. Marjete na Plani-ni tamošnji č. g. provizor Franc Gartner in bode na isto dne 1. februarja kanonično umeščen.

š **Opustil je odvetništvo** g. dr. J. Ser-nec v Mariboru.

Potres v južni Italiji. Zemlja se še vedno trese. Sveti oče je zaslíšal duhov-niško komisijo, ki mu je podrobno poro-čala o nesreči in se ji je zahvalil za njeno delo. Škodo po potresu cenijo na dve mi-lijardi lir. Na Ogrskem so naročili iz juž-ne Italije 40.000 meterskih stotov lesa v vrednosti 1.400.000 kron.

Nov vulkan. Iz Manile poročajo, da je na Luzonu izbruhnil vulkan Lagnas in napravil veliko škodo. Uničena je vsa že-tev.

Ljubljanske novice.

lj **Predavanje v »Krščanski ženski zvezi«.** Jutri, 22. t. m., bo predavanje v »Krščanski ženski zvezi«. Predava dr. Jos. Jerše.

lj **Društvo »Abstinent«** ima danes zve-čer ob 6. predavanje.

lj **Sodni depozitni urad in slovenščina.** Nedavno smo poročali, da je tukajšnji sodni depozitni urad koj po novem letu nenadoma in zoper dosednji pravilni obi-čaj pričel na slovenska sodna naročila po-ročati nemški. Izvedeli smo, da se je ta nezakonita sprememba zgodila brez ved-nosti in zoper voljo sedanjega predstojni-ka krajnega sodišča, pa tudi brez krivde depozitnega urada, zgolj vsled nekega ne-sporazumljenja, povzročenega po tretji nepoklicani osebi. Sedaj je stvar zopet spravljena v pravi tir in depozitni urad posluje jezikovno pravilno, kakor je po-sloval poprej.

lj **Kordon.** V svojem odgovoru na Schwarzow ekspozé v deželnem zboru iz-vaja ljubljanski župan, da je 19. septem-bra deželnemu predsedniku predlagal, naj se samo kazina zastraži z vojaškim kor-donom, ki naj se potegne čez Selenburg, ulice do Radeckega spomenika in od ondot po srednjem Zvezdnem drevoredu do nunskega poslopja. Župan pristavlja, da deželni predsednik na ta gotovo povsem umestni nasvet ni pristal, temveč je dal zapreti ves Kongresni trg. Mi se ne stri-njamo z županom, da bi bil njegov nasvet umesten. Splošno znano je, da Ljubljan-čani 19. septembra niso bili razporeženi za demonstracije. Če se pa napravi zapah in Ljubljancani ne sinejo iti, kamor bi radi šli, se ustavijo pred njim, se nekaj časa jeze, prično žvižgati; demonstracija je napravljena. V soboto 19. septembra bi ne bilo najbrže nikakih demonstracij, ko bi ne bilo napravilo vojaštvo že ob šesti uri zvečer zapah ob kazini. Obžalujemo, da se je zaprla 19. septembra Zvezda z za-pahom, kakor tudi, da je nasvetoval župan zapah. Krožeče patrolje bi bile 19. sep-tembra popolnoma zadostovale. S tem pa, da je petrificiral Hribar zapah, je postal gospodar ulice vojak. Kaj pa to pomeni, vé vsak. Pokazal nam je, žal, to tudi 20. september, ko je rdečila slovenska kri ljubljansko zemljo.

† **Ivan Kuralt.** Po dolgotrajni, zelo mučni bolezni se je 19. t. m. preselil v večnost gospod Ivan Kuralt, c. kr. sodni pristav v pokoju. Umrl je v 64. letu svoje dobe za rakom. Rajnik se je narodil pod kmetskim krovom v Ratečah na Gorenj-skem, ter po absolviranih pravnih ukih stopil v sodno službo. Služboval je v Krškem, Ribnici, Radečah pri Zidanem mo-stu in končno v Gornjem gradu. Šikane tedanjega gornjegradskega sodnika Roth-schädela, kateremu je vrlo sekundiral notar Schwarzenberg — oba pasionirana nemškutarja, ki nista mogla živega videti narodnjaka Kuralta — so imele za tega usodepolne, dalekosežne posledice. Jedva 43leten je bil vpokojen z minimalno po-kojnino. Kot penzionist se je naselil v Ljubljani. Zadnjih pet let je deloval v pi-sarni dr. Šusteršiča. Vsak, kdor se je tam seznanil s tihim, poštenim možem, ga bo ohranil v najboljšem spominu. Umrl Ku-ralt je bil idealen rodoljub in velik ljubi-telj slovenske knjige. Od ust si je pritrgo-val, da si je mogel nabavljati slovensko čtivo. Bil je izza leta 1876 tudi ustanovnik »Slovenske Matice« in baš tako »Mohor-jevi družbi«. Pogreb se je vršil včeraj ob 4. uri popoldne s Čopove ceste št. 10 na pokopališču k sv. Križu. Da je pokojnemu blag spomin in lahka domača groba!

lj **Slovenski modni atelje v Ljubljani.** Kakor se čuje, dobimo v Ljubljani modni atelje, kateri bode urejen popolnoma po dunajskem vzorcu ter bode najbrže edini svoje vrste. To bode nekaj izvanrednega za naše dame.

lj **Redek jubilej.** Včeraj je gosp. Karel Pogačnik iz Hradeckega vasi št. 24 praz-noval 40-letnico odkar opravlja v vse-stransko zadovoljnost posel čistilca par-nih kotlov v kurilnici tukajšnje južne že-leznice. Višji strojni nadzornik se je v vznesenih besedah spominjal dolge dobe, v kateri je jubilar vedno vestno, marljivo in zanesljivo opravljal svoj nelahki posel. V znak posebnega priznanja mu je tudi izročil primerno častno darilo južne že-leznice. Mnogoštevilnim prijateljem in čestilcem čilega 74-letnega gospoda Po-gačnika se tudi mi pridružujemo s svojimi čestitkami in mu kličemo: »Na mnoga leta!»

lj **Tajinstvena smrt.** Sinoči je meše-tarjeva žena, 49letna Marija Pengretova v svojem stanovanju na Radeckega cesti št. 2 nenadoma umrla. Ker sta se z možem, oba nekoliko nadelana, preje prepirala in tepla, je vsled tega na lice mesta došla policijska komisija dala moža za-časno pripreti. Ker pokojnica ni imela no-benega znaka kake poškodbe, jo bodo raz-telesili in bodedo o uspehu poročali jutri.

lj **Oklofutani kapelnik nemškega gle-dališča.** Dne 23. decembra minulega leta se je dogodil v tukajšnjem nemškem gle-dališču slučaj, da je tenorist Leser-Lasano oklofutal kapelnika Müller-Prema. Leserja so nato aretirali, češ, da je zakrivil zločin javnega nasilstva, ali državno pravdnštvo je stvar ublažilo in včeraj je stal Leser pred tukajšnjim okrai-nim sodnikom, obtožen lahke telesne po-škodbe. Sodil je dež. sod. svetnik Moho-rič, državno pravdnštvo pa je zastopal Ernest Chonn. Poročali smo, da je bil ob-sojen Leser samo na 5 K. Pri obravnavi so prišle na dan nečuvne stvari, kako so pri ljubljanskem nemškem gledališču po-stopali z umetnikom pevcem Leserjem, ki je bil član dvorne opere v Draždanih in je prišel v Ljubljano, da se še bolj izvežba v velikih partijah. Posebno na piki je imel Leserja 28-letni kapelnik Müller, ki je ho-tel Leserja pri uprizoritvi »Trubadurja« v

Celju naravnost uničiti z napačnim tak-tom, s tem da mu ni dal znamenje in da je enkrat celo naravnost prenehal z orkest-rom. Leser je vzlic temu ob odobravanju občinstva pel svojo ulogo do konca. Že prej pa so Müller in njegovi tovariši, pred predstavo hoteli škodovati Leserju s tem, da so mu v kavarni od vseh strani puhali dim smrdečih smodk v obraz. Leser je bil tako razburjen, da je obolel in prišel šele 22. decembra v Ljubljano. Drugi dan je hotel od ravnatelja Wolfa zadoščenja, a ta ga je vrgel iz svoje pisarne. Ko je po-tem na odru govoril s svojimi tovariši, je prišel zraven tudi kapelnik Müller ter ga tako izzivalno fiksiral ter mu rekel: »Ach, der Nero«, da je Leserju zavrela kri in je Müllerja oklofutal. Razburjen je bil tako, da ni vedel, kaj dela. Leser, dasi obsojen, ima vendar zadoščenje, da je razkrinkal nizke spletke svojih nasprotnikov. Po sve-tu bo lahko pripovedoval o — »kultu-rnem« delu ljubljanskega nemškega gleda-lišča.

lj **Umrl je mesar** Jožef Richter.

Telefonska in brzojavna poročila. CESAR O DELOVANJU KRANJSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Dunaj, 21. januarja. Cesar je danes sprejel v avdijenci nove podpredsednike državnega zbora: Pogačnika, dr. Stein-wenderja, Zazvorko, Pernerstorferja. — Vodil jih je k cesarju dr. Weiskirchner. Cesar je vprašal Pogačnika, ako je tudi član kranjskega deželnega zbora. Pogač-nik je pritrdil. Cesar: »Kranjski deželni zbor je v zadnjem zasedanju veliko na-pravil.« Pogačnik je omenil nato, da je razširjeni deželni zbor po večletnem boju za volivno reformo poizkušal zamujeno dohiteti. Cesar je vprašal Pogačnika, ako upa na redno delo kranjskega deželnega zbora, kar je Pogačnik pritrdil. S Pernerstorferjem se je cesar razgovarjal o par-lamentarnem delu.

NUJNI PREDLOG DR. BENKOVIČEV. — ODPRAVIJO NAJ SE VSI MINISTRI-ROJAKI.

Dunaj, 21. jan. V današnji seji držav-nega zbora je dr. Benkovič vložil nujni predlog, naj se odpravijo vsi ministri-rojaki, ker so taka ministrska mesta ne-postavna in proti določbam odgovornosti. Povod temu nujnemu predlogu je agita-cijsko delovanje nemškega ministra-roj-ka; Nujni predlog zahteva od vlade, naj odpravo mest ministrov-rojakov predloži na merodajnem mestu.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 21. jan. Danes je zbornica od-klonila vse nujne predloge glede na dvo-jezičnost na čeških lokalnih železnicah. Za čeških radikalecv nujni predlog, ki zahteva dvojezične napise, so glasovali Čehi, Jugoslovani, Rusini, češki socialni demo-kratje; proti so glasovali vsi Nemci in nemški socialni demokratje, za nemški nujni predlog, ki je za samonemške napi-se, so glasovali tudi Rusini, kar je vzbudi-lo ogorčenje med Slovani, in vsi Nemci. Nemški socialni demokratje so se vzdržali glasovanja.

Dunaj, 21. januarja. Zbornica razprav-lja o nujnem predlogu poslanca Kařna glede podpor sirotam in vdovam v vojski padlih vojakov.

MLADOČEHI PROTI JUGOSLOVA-NOM.

Dunaj, 21. januarja. Danes se je seja aneksijskega odbora državnega zbora

mogla šele vršiti, ko je seja načelnikov določila predsednika. Za predsednika je izvoljen dr. Pacak, za namestnika dr. Ebenhoch. Jugoslovani so ogorčeni na Mladočeha, posebno na Kramařa, ki je to napravil in udaril s tem Jugoslovane na glavo. Jugoslovani poudarjajo, da so oni na aneksiji najbolj interesirani. Jugoslo-vane hočejo sedaj s tem potolažiti, da jim obljublja referenta, ki naj bi bil dr. Krek ali dr. Lagina.

PROTI ČESKO-NEMŠKI ENKETI.

Dunaj, 21. januarja. Nemškonacional-na zveza se je danes izjavila proti češko-nemški enketi in je zahtevala od vlade, naj brez enquete predloži jezikovni načrt.

ZA NEZVESTE MOŽE IN ŽENE.

New-York, 21. januarja. Tukajšnja država zbornica bo sprejela zakon, ki do-loča za zakonolomstvo kazen od 15 do 20 let zopora.

PRAŠKA OBČINA PROTI PRAŠKI POLICIJI.

Praga, 21. januarja. Svoj čas je ob-činski svet sklenil, da odpove državni po-liciji iprostore, ki jih je bila najela v palači grofa Sylva-Taroucca na Přikopih za po-licijsko ekspozituro. Ker je najemna po-godba veljavna še celo leto, je občina erar tožila na razveljavljenje pogodbe. Ker se pri prvem naroku ni dosegla poravnava, je bil erarju določen rok, da pismeno od-govori na tožbo.

POTRESI.

Brindisi, 21. januarja. Včeraj zvečer je bil tu močan potresni sunek. Prebival-stvo je bežalo iz hiš in je prenočevalo na prostem.

Aja, 21. januarja. Ponoči sta bila tu dva močna optresna sunka. Škode ni.

Carigrad, 21. januarja. Včeraj je bil v smirnskem zalivu močan potres. Listi po-ročajo, da se je v Phohia podrl 679 hiš, v rugniku soli sta dve osebi mrtvi.

Oslovski kašelj

jenja z uživanjem Scottove emulzije. Zdravniki, babice in stariši pripozna-vajo to s tisoči potrdili.

Scottova emulzija

Prisna le s to znamko — ri-bičem — kotga-rancijem z nam-om Scottove-ga ravnarja.

pomaga z intenzivno močjo, ki izvira iz najboljših se-stavin in iz originalnega Scottovega ravnarja. Splošno zdravje se zboljša že po porabi prve steklenice Scot-tove emulzije.

Cena originalne steklenice

- 2 K 50 vin. -

- Dobi se v vseh lekarnah. -

177 1—1

Premiul je včeraj zvečer naš ljub-jeni sinko

Milanček

v nežni starosti 2 let.

Ljubljana, 21. januarja 1909.

Žalujoca rodbina inženier Zajčeva.

Razpis dopolnilnih volitev za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.

Podpisana volilna komisija daje volilem trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na znanje, da se bo pred volilno komisijo vršila volitev ali z ustnim glasovanjem ali z osebnim oddajanjem napisanih glasovnic **28. januarja 1909** od devetih dopoldne do treh popoldne **v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani** (Šolski drevored, št. 2., I. nadstropje). Ob 3. uri popoldne se bo to glasovanje končalo.

Volitev se vrši javno. Volilcu se daje, kakor je že zgoraj omenjeno, na izvoljo, da voli ali a) ustno, ali b) da svoje može na glasovnici napisane osebno ali volilni komisiji, ali c) da s svojim imenom podpisano glasovnico pošlje c. kr. volilni komisiji **ter obenem odda oziroma priloži izkaznico.** Ta odposlatev se sme izvršiti po c. kr. pošti ali s posebnimi poslanci.

Glasovnice se smejo odprte ali zaprte oddajati ali določljati. **Na zaprtih glasovnicah mora biti zunaj zapisano ime volilčeve.**

Tisti volilci, ki volijo tako, da določljajo napisane in podpisane glasovnice, morajo svoje glasovnice **z izkaznicami vred** tako poslati, da jih najkasneje do **28. januarja 1909 do 3. ure popo-ludne dobi c. kr. volilna komisija v Ljubljani.**

Po preteku časa, določenega za osebno oddajanje glasov, se bo takoj pričelo s štetjem glasov. Na glasovnice, dospele med štetjem glasov, se ne bo nič več oziralo.

Zgoraj navedene tiskovine (izkaznice, glasovnice, razpis volitev), kakor tudi vse vloge volivcev na volilno komisijo se pošiljajo po pošti **poštne proste**, ako imajo na adresi pristavek: »V volit-venih zadevah trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani«.

Volilci I. volilne kategorije trgovskega odseka doka rujave glasovnice in volijo dva člana.

Volilci II. volilne kategorije trgovskega odseka doka modre glasovnice in volijo dva člana.

Volilci III. volilne kategorije trgovskega odseka doka rumene glasovnice in volijo dva člana.

Volilci I. volilne kategorije obrtnega odseka doka zelene glasovnice in volijo enega pravega člana.

Volilci II. volilne kategorije obrtnega odseka doka rdeče glasovnice in volijo dva člana.

Volilci III. volilne kategorije obrtnega odseka doka bele glasovnice in volijo štiri prave člane.

Volilci IV. volilne kategorije obrtnega odseka doka višnjeve glasovnice in volijo dva člana.

Vsaka volilna kategorija voli sama zase njej pripadajoče število pravih članov. Opozarja se pa tu posebno, da se smejo volilci, ki imajo volilno pravico v enem odseku, voliti v vseh kategorijah

tistega odseka.

Daljni pouk je v razpisu volitve, ki se dostavi vsakemu volilcu.

V Ljubljani, dne 18 januarja 1909.

C. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.

172 2 1

Predsednik:

Kulavics I. r.

†

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo najboljšo sestro in teto, gospodično

Julijo Knavs

ki je po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 28. letu svoje starosti, včeraj ob 5 uri popoldne mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bode v petek dne 22. t. m. ob 1/2 3 uri popoldne iz hiše žalosti, Vogelne ul. št. 1. na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 21. januarja 1909.

175 1-1 **Žalujoči ostali.**

Srlite, naročajte „Slovenca“!

† 174 1-1

Naša članica gospodična

Julija Knavs

je danes po dolgotrajni bolezni preminula. Pogreb se vrši v petek, dne 22. t. m. ob 1/2 3 uri popoldne od hiše žalosti, Vogelne ulice št. 1. Ob odpiti gomili žaluje podpisano društvo.

Bodi jej blag spomin!

V Ljubljani, dne 20. januarja 1909.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani.

† 173 1-1

Tužnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem prezalostno vest o nenadomestni izgubi ljubljenega soroga, brata in strica, gospoda

Josipa Rihtar

ki je po kratkem hudem trpljenju 20. t. m. ob pol 1 uri popoldne mirno v Gospodu zaspal. Zemski ostanki dragega pokojnika se v petek dne 22. t. m. ob 4 uri popoldne v mrtvašnici pri sv. Krištofu slovesno blagoslovijo in na pokopališču pri sv. Križu pokopljejo. Posmrtnice brale se bodo v raznih cerkvah. Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, 21. januarja 1909.

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

71 S februarjskim terminom se odda v najem 1-1

velik hlev

za 12 do 14 konj ali govedi z vsemi potrebnimi stranskimi prostori. Posebno je pripraven za kako mlekarsko podjetje. — Poleg hleva je vrt. — Več se izve pri gospej

Lujizi Lassnik

Wolfve ulice št. 1, V LJUBLJANI, Wolfve ulice št. 1.

TRŽNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 21. januarja.

Pšenica za april	12 72
Pšenica za oktober 1. 1909.	10 84
Rž za april 1. 1909	10 04
Oves za april	8 50
Koruza za maj 1. 1909	7 26

Efektiv 5 dražje

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m. sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	740.5	0.3	sl. sah.	oblačno	
21	7. zjut.	42.1	- 3.3	sl. svzh.	jasno	0.0
	2. pop	42.0	1.4	brezvetr.		

Srednja včerašnja temp. — 0.6°, norm. — 2.3°.

! POZOR !
- 50.000 PAROV ČEVLJEVI -
4 pare čevljev za samo K 7.—.

Vsled plačilnega zastanka nekaterih velikih tovarnih sem bil poverjen prodajati večje zaloge čevljev globoko pod lastno ceno. Prodajam torej dva para moških in dva para ženskih čevljev na zadrgo iz rjavega ali črnega galoširanega usnja z močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša oblika. Velikost po oblikah 14 3-1

Vsi štirje pari stanejo samo K 7.—
Pošilja se proti povzetju. — Zamena dovoljena ali denar nazaj.

P. LUST, Izvoz čevljev, Krakov 51.

Kuharica

kot gospodinja že več let v župnišču, srednje starosti, želi stopiti v enako službo. — Naslov cove upravn. 163 3-1

= = = = =

Ljubljanska kreditna banka

Stritarjeve ulice 2 v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema

zglasila na razpisano subskripcijo

nove 4 1/2 % ruske rente iz l. 1909

po originalnem kurzu

= K 89 1/4 =

za 100 kron nominale.

Subskripcija se vrši v petek

dne 22. t. m.

Naročila iz dežele prosimo izvršiti **brzobjavnim** **potom** napozneje **dne 22. t. m. do 6. ure popoldne.**

Ljubljana, dne 20. jan. 1909.

170 1-1 **Ljubljanska kreditna banka.**

= = = **Trgovina na drobno** = = =

Franc Ksav. Souvan

je združena do otvoritve novega lokala z detajlno trgovino

= = = **v Pleiweisovi hiši, Mestni trg šte. 24.** = = =

169 1